

DÉLBÁCSKA

Budapest

Metl. Mur

Szerkesztőség és kiadó: Oslodnja 3. szám. (Wag. sz. szám: 137, éjjel 488. Sürögny. No. 137) No. 137

NOVISAD, 1925 NOVEMBER 8.

VASÁRNAP

Előfizetési ára: egy óra 40, három óra 120, fél évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám ára hetköznapi 150 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

ROVÁS

Triesztben az olasz fasiszták vandál módon pusztították el a szlovén Edinost szerkesztőségét. Olaszországban az utóbbi napokban borzalmas terrort fejtenek ki a fasiszták a horvát és szlovén kisebbségekkel szemben. Ez most már a kormány fölébe is eljutott és épen ezért nagyon valószínű, hogy Nincsic Momcsilo külügyminiszter intervensiálni fog az olaszországi kisebbségek ügyében. Szinte hihetetlenül hangzik, de úgy van: Nincsic kisebbségi jogokért küzd. Szomorú elégtétel ez számunkra, de mégis elégtétel.

A kacsák foglyai, Blazsics járási főnök és Milosevics esperes elbeszélése nyomán most már nyilvánvaló, hogy Albániában a kacsák a hatóságok támogatását élvezik. Nem akarjuk megsérteni sem az albán kormányt, sem a hatóságokat, de nem tudjuk megérteni, hogyan fér meg két dudás egy csárdában?

Lesz-e Rádics Szeptemből miniszter vagy sem? Ez a kérdés izgatja ma felette a közvéleményt. Mi megértjük Rádics helyzetét; nem hiába tette ő meg az utat Zagrebból Beogradig. Valami jutalom is jár neki érte. Igaz ugyan, hogy nem ő volt az első, aki átszakította a célszallagot a Zagreb—Beograd távfutásban; de ez csak Pasicson mulott. Nem kellett volna olyan jó gondoskodni Rádics személyi biztonságáról. Kérdés azonban, hogy akkor rászánta volna-e magát a nagy futásra. Igazán nehéz helyzet. Rádics reméli, hogy Pasics a későbbjéről sem feledkezik meg, mert nagyon csábító az a miniszteri szék.

A római merényletkísérlet után

Róma, nov. 7. Zaniboui ügyében a vizsgálát mindjobban halad és Zanibonira egyre jobban rábizonyítják gonosztevő szándékát. Annak a kormányrendeletnek végrehajtása, amelynek értelmében megszállják a szabaddóműves páholyokat és az egész országban felszólítják az egyesült szocialista szervezeteket incidens nélkül megy végbe. Genuában letartóztatták az Avanti és a kommunisták lapok levelezőit. Azt a hirt, hogy Milánóban az özszeesküvés két tagját letartóztatták, az ottani hatóságok megcáfolják.

A szovjet javára kémkedett egy cseh tiszt

Prága, nov. 7. Nagy feltűnést keltett egy újabb kémkedési ügy, amelynek központjában Krasmer volt cseh hadseregbeli repülőkapitány áll. Letartóztatták, mert bebizonyosodott róla, hogy a moszkvai szovjet számára kémkedett és kiszolgáltatta a csehszlovák hadsereg titkait. Azzal is gyanúsítják, hogy a szovjet számára Románia ellen is teljesített kémiszolgálatot, amelyért a szovjet unio megfizette.

Olvassa a Délbácskát!

Nincsic hétfőn nyilatkozik a fasiszta terrorról

Nem engedélyezték az olaszellenes tüntetéseket Beogradban és Ljubljanában
A külügyminisztérium komolytalannak tartja a magyar királypuccsot

Beogradból jelentik: Az egész közvélemény a fasiszták terrorjának hatása alatt áll. Zagrebben és Ljubljanában tegnap nagy tüntetések voltak utóbbi helyen a tüntetők az olasz konzulátus elé vonultak, a rendőrök azonban feloszlatták a tömeget. Beogradban az Orjuna tervezett vasárnapra tüntetést de a kormány nem engedélyezte. A kormány tegnapi ülésén foglalkozott az olaszországi ügyek miatt bejelentett interpellációkkal és úgy döntött, hogy ezekre Nincsic hétfőn válaszol. As Ottó trónrajutása miatt beadott interpellációra a

kormány nem válaszol mert az ügyet komolytalannak tartja.

Tegnap a külföldi követek mind felkeresték Nincsic külügyminisztert és érdeklődtek nála az olaszországi eseményekről. Még Boderero olasz követ is meglátogatta Nincsicsel, ez azonban nagyon tartózkodó volt vele szemben.

A parlament tegnap folytatta a rokkant törvény részletes tárgyalását és a II. szakaszát elfogadta.

A kormányrekonstrukció kérdésében a radikális párt szabad kezet biztosított Pasicsnak

FELVONULTAK A VÉDELEM TANUI A MÁRFFY-PERBEN

A Márffy pör tárgyalása

Hétfőn kerül sor a perbeszédre — A védelem szerint Márffy a merénylet napján nem tartózkodott Budapesten

Budapest, nov. 7. Szombaton délelőtt folytatta a tábla a bombamerénylők felelősségi tárgyalását. Zachár táblabíró folytatja az ügy ismertetését, amelynek befejezése után a tábla Budai Dezső nemzetgyűlési képviselőt hallgatta ki. Budai kijelentette vallomásában, hogy Márffyt jól ismeri, azonban arra már nem tud visszaemlékezni, hogy a bombamerénylet idején tényleg a IX. kerületi párikörben tartózkodott-e.

Azután a többi tanut akarták kihallgatni, azonban nem jelentek meg. Ezért két óraszakértőt hallgatott meg a bíróság a bomba szerkezetére vonatkozóan, majd a vasuti szakértőt hallgatták ki Márffy sürgönylevelére vonatkozóan. Csibi Béla vasuti szakértőt Márffy

táviratára vonatkozóan hallgatta ki a bíróság. A védelem szerint Márffy a táviratot Vasme gyében adta fel ugyanakkor, amikor állítólag a fővárosban bombamerényletet követett el.

A vasutas előadta, hogy a kérdéses távirat leadása egészen szabályszerűen történt és a távirat feladójának jelen kellett lennie a feladásnál. A védelem szempontjából fontos vallomás után a védelem a bizonyítás kiegészítésére terjesztett elő indítványt. A bíróság határozathozatalra vonult vissza, amely után elutasítja a védelem indítványát. Ezután folytatták a perirat ismertetését, majd az elnök a tárgyalást hétfőre halasztotta, amikor valószínűleg sor kerül a perbeszédre.

Legitimista puccs készült Budapesten.

Krizman és Vilder interpellációja. — Magyar vélemény.

Krizman Hinko dr. és Vilder Vecesláv független demokrata képviselők a következő interpellációt intéztek dr. Nincsic Momcsilo külügyminiszterhez:

„A magyarországi lapok jelentése szerint Magyarországon küszöbön áll Habsburg Ottónak királlyá való kikiáltása.

Egészen természetes, hogy ezen hírek nacionalista körökben nagy nyugtalanságot keltenek, miután nyilvánvaló, hogy a Habsburg restauráció a régi imperialista és háborus program visszatérését jelenti Magyarországon.

Tisztelettel kérjük ezért a külügyminiszter urat adjon szóbeli választ alábbi kérdéseinkre:

1) Ismeri-e a magyar kormány ezen terveit?
2) Mit tett a magyarországi Habsburg uralom restaurációjának megakadályozására?
3) Érintkezésbe lépett-e ezen ügyben szövetségeseinkkel és a többi érdekelt hatalommal?

Az interpellációra vonatkozólag szombaton délben a Magyar Távirati Iroda a következő közleményt adta ki:

Nagy feltűnést keltett ma Budapesten az a belgrádi híradás, hogy a jugoszláv szkupstinában dr. Krizman és Vilder az önálló demokrata párt parlamenti képviselői tegnap interpellációt intéztek a külügyminiszterhez, hogy mit szándékozik tenni a jugoszláv kormány arra a hirre, hogy Magyarországon Ottó királlyá való kikiáltását készítik elő. Budapesten eddig az állítólag előkészületben levő királyi puccs híreket meg nem cáfolták. Erre vonatkozólag illetékes tényezők egybehangzón tagadó választ adtak. Időnként vagy az osztrák, vagy más sajtóban felszokott merülni az a hír, hogy Budapesten Ottó javára egy újabb királypuccs van készülődésben. Nem egyéb ez mint alaptalan híresztelés. Nem gondolnak erre komoly legitimista körökben sem, annál kevésbbé, mert hiszen maga Apponyi gróf állapította meg, hogy a kormányzó hatalom alkotmányserű betöltéséről van szó, amely pedig nem puccssal történik meg, mert a nemzetgyűlés és az államfő hozzájárulása nélkül nem nyitható ut a trón felé.

Egészség és boldogság:

mama és gyermeke a tisztaság üdítő érzetében, frisseségtől sugározva, ápolva és gondozva. Örömteli egészség nevetve mutatja a ragyogó foggyöngyöket.

A Kalodont fogkrém mindennapi használata a legbiztosabb módja, hogy fogaink épségét és szépségét megőrizzük.

Az ujság

elsőrendű napi közszükségleti cikk

Berlinből jelentik: A düsseldorti bíróság a múlt héten igen érdekes döntést hozott, mely igényt tarthat arra, hogy a művelt világ figyelmét is felhívja a modern és szociális gondolkodású német bíróságra.

A német spekulatörvény harmadik cikke árdrágítónak minősíti, aki elsőrendű napi szükségleti cikkeinek szándékosan felveri az árát, vagy annak maximálisan megállapított áránál többet követel.

A francia megszállás alatt a düsseldorfi Grandhotel portása a hatóságok által betiltott lapokat állandóan becsempészte és azokért a rendes áraknál jóval nagyobb árakat követelt és kapott. A portás ellen árdrágítás indult meg a visszatért német bíróság előtt, mely azzal végződött, hogy a bíróság hosszabb indokolásban kifejtette, hogy a sajtó termékei elsőrendű napi szükségleti cikkek tekintendők, akár csak a kenyér, tej, zsír stb. és ezért az ujságárak megdrágítói ellen a törvény legnagyobb szigorával kell eljárni. A büntetés öt napi elzárás és száz aranyárú pénzbüntetésre szólott, enyhítő körülmények tekintetbe vétele nélkül.

Az elrabolt kerületi főnök rémregénye.

Müharc a kacsák és az albán csendőrök között. — A kacsák ki akarták végezni az ochridai kerületi főnököt. — Kétezer Napoleon aranyat fizetett az albán kormány a kacsáknak.

A kacsák által elrabolt ochridai kerületi főnök és Milosevics esperes kalandjairól hajmeresztő részleteket közölnek a mai beogradi lapok. A két rettenetesen sokat szenvedett ember csak most kezd kiheverni a kaland izgalmait, s elbeszélésük nyomán egy valószínű rémregény alakul ki.

Mezítláb az albán hegyeken keresztül

Blázsics kerületi főnök autóján a támadás pillanatában a soffőrön kívül Milosevics esperes és egy csendőr ültek. A támadó kacsák az ochridai országot mentén helyezkedtek el. Lövésük halálra sebeztek a csendőrt és megrongálták az autót is, amely kénytelen volt megállni. A csendőr holttestét az uton hagyták, a három foglyot pedig összekötözött kézzel, folytonos ütlegelések közepette hajtották az albán határ felé. A három nap és három éjszaka tartó utat élen-szomjan és mezítláb tették meg, mert a kacsák majdnem meztelenre vetkőztették foglyaikat.

2000 Napoleon door a váltásdíj

A harmadik napon egy sziklaoduban lepihentek, majd megkezdtek a foglyok kihallgatását. Amikor Blázsics és Milosevics kijelentették, hogy szegény emberek, a kacsák arra kényszerítették a kerületi főnököt, hogy a kormánytól kérjen 2000 Napoleon-arany váltásdíjat. Blázsics szorongatott helyzetében, hogy életét megmentse, megírta a levelet. Ekkor újabb háromnapos gyaloglás következett az albán hegyek között, majd Dorza község határában egy paraszt kunyhójában ütötték fel tanyájukat. Itt a foglyokat megbilincseltek. A tizedik napon a kacsák tárgyalásba bocsájtottak az albán kormány egy képviselőjével, aki kijelentette, hogy az albán kormány kijelentette, hogy az albán kormány hajlandó megfizetni a váltásdíjat.

Az albán csendőrség „támadást” inscenált a kacsák ellen

A tárgyalások nem tudni, mi okból, nem vezettek eredményre, s a tizedik nap délutánján a két halálra gyötört foglyot egy erdei tisztásra vezették, ahol mindkettőjüket egy frissen ásott gödörbe állították és kijelentették, hogy kivégzik őket. Ebben a pillanatban egy albán csendőrsztag tűnt fel az erdő szélén, s puskatüz alá fogta a kacsákat, akik otthagytva foglyaikat bemenekültek az erdőbe. A csendőrség parancsnoka egy főhadnagy ekkor a foglyokhoz lépett, s a történet felett mély sajnálkozásának adva kifejezést, Blázsicsot és Milosevics esperest autón elszállította az elraboltak felkutatására kiküldött mentőexpedícióhoz.

A két ember ma csak árnyéka már önmagának

Blázsics kerületi főnök, aki hatalmas természetű, erőteljes ember, a kiállott rettenetes izgalmak következtében súlyos idegbajt kapott, s tíz nap alatt husz kilóval soványodott le. Hasonlóan árnyéka csak önmagának az esperes is, akit szintén rettenetesen megvisettek a tiznapos fogság rémségei. Blázsics egyébként felszólítást kapott a kormánytól arra, hogy a történetekről minden részletre kiterjedő jelentést tegyen, miután

a kormány elhatározott szándéka, hogy a kacsák állandó nyugtalanításával szemben a legszigorubb retorzióval fog élni.

Beogradban az események miatt még ma is óriási a felháborodás, s a közvélemény egyhangulag követeli, hogy a kormány a legérellyesebb kézzel vessen véget az albán kormány által kétségtelenül támogatott kacsák minduntalan megújuló garázdálkodásainak.

A második internacionálé Európa békéjéért

A szociáldemokraták védik a szovjetet — Munkáskormányok és pártok kezdeményeztek pacifista kurzust Európában

London nov. 6. A szociáldemokrata internacionálé végrehajtóbizottsága elfogadta azt a határozati javaslatot, amelyben ismételtlen annak a nézetének ad kifejezést, hogy az európai béke biztonságát leghatékonyabban a genfi jegyzőkönyv révén lehet elérni. A locarnói szerződések nem pótolják a genfi jegyzőkönyv nagyobb kiterjesztésének és hatékonyságának rendszerét, az internacionálé mindazonáltal a locarnói szerződéseket az európai béke megteremtéséhez vezető uton megtett első lépésnek tekinti. Tekintettel arra a haladásra, amelyet Európa a Ruhrvidék megszállásától a locarnói

a locarnói megegyezésig megtett, a végrehajtóbizottságnak az a nézete, hogy ez a jelentékeny átalakulás a brit munkáskormány, a francia szociálisták által a nemzeti blokk felett aratott győzelmének, a belga munkáspárt haladásának és a német szociálisták politikájának sikere. A határozati javaslat követeli végül, hogy a paktum ratifikálása után közvetlenül leszerelési értekezletet tartsanak és azt kívánja, hogy a dolgozó osztályok gondoskodjanak arról, hogy a megegyezéssel ne éljenek vissza és ne használják azt fel a szovjet ellen irányuló szövetségre.

Az engedékeny nagyantant.

Jegyzék Köln kiürítése ügyében.

Kassáról jelentik: A november 15-én tartandó csehországi választásokra hallatlan erőfeszítésekkel készülődnek a pártok és különösen az ottani magyar nemzeti párt — melynek zászlóbontása az elmúlt hetekben történt — az, mely lázas agitációval készíti elő a tálajt. A magyar párt már hetek óta folytatott tárgyalásokat a német agráriusokkal, valamint a szlovenszkói német politikának képviselőivel, melyek az egységes választási lista megteremtését célozták. Tegnap azután a szlovenszkói magyarpárt végleges megegyezést létesített a német gazdák pártjával és általában a szlovenszkói németekkel. A megegyezés célja az erős választási csoport létesítése és a parlamenti küzdelem során egységes és fegyelmezett német-magyar klub megteremtése. A szlovenszkói magyar-párt a szavazólisza ellenőrzésére a legmesszebbmenő óvintézkedéseket

tesz és páratlan organizációt létesített, hogy a magyarság a választásokon egységes erővel lépjen föl.

A csehszlovák magyar sajtóban és a plakátokon is erős a harc. A „Prágai Magyar Hírlap” hasábjain például ilyen és ehhez hasonló feliratokat látunk:

— „A szavazás titkos: odaszavazz, ahová a szived huz!”

Más helyen ilyen felírásokat látunk a csehszlovák magyar lapokban:

— „A cseh koalíciónak már nincsen többsége: ki lesz bolond bukottakra szavazni?”

Majd:

— „Magyar proletárok: a cseh kapitalizmus miatt éheztek.”

Mindezekből látható, hogy a szlovenszkói magyarság meglehetősen nyíltsággal és bátorsággal indul a választási küzdelembe.

Ott...

Irtá: Ifj. BÓKAI JÁNOS

Ott kéne élnem dús rétek között,
Ahol darázs döng a virág fölött,
Hol a rétalja öblös kikötő,
Úszó vitorlás a szitakötő.

Ahol a barna szikkadt anyarög
Csizmám alatt mogorván dübörög,
Hol az alkonyig nyújtózik a tarló
S a hold helyett az égen fényes sarló,

Hol barnabőrű asszony és legény,
Szemvillanása, dereka kemény,
Ahol Istenáldott kenyér a bor,
Ahol halál után is áll a tor.

Ahol a vastag éj úgy leterül,
Mint fázó báránypira a pásztorszúr,
Sötétet, csendet csak az eb ugatja,
Pimasz emberszó át sosem lyukasztja.

Ott kéne laknom tornácos kis házba,
Káromkodva, vadászva, pipázva,
Ahol a nap a pítvaron ragyog,
Ahol érezném, hogy magyar vagyok.

Templomba járnék, átkodott pogány,
Fohászkodnék a szent litánián,
S beinvitálnám aztán a papot,
Hogy borba mártssuk a vasárnapot.

Fohár, tarokk, jó zsíros anekdota,
Palitizálás, néhány régi nóta,
Hogy bent felsirjon egy-egy ősi hur, —
És én volnék a tekintetes úr.

Jegyző tanító, mind édes komám,
(Csak a doktort kezelném mostohán),
Kutyául bánnék a botos ispánnal,
De emberül a lányszemű vizslámmal.

Ott kéne élnem, hol a szelid dombnak
Karcú tornya van, s a karcú toronynak
Ágyúércből öntött öreg harangja,
S az öreg harangnak borús, méla hangja.

Barna magyar rög lehetnék megint,
Melyből a délibábos ég alatt
Magyar buza, magyar élet fakad.

A muszka feleség

Irtá: SZABÓ MÁRIA

Lágy, tavaszi szellő simogatja a fák virágzó galyait, az égen halvány, tavaszi fellegek usznak. Minden, minden a tavasz mámorba ejtő, hallgatag, de annál kényszerítőbb élni és életet adni akarásáról tanuskodik. A virágok, a bokrok, a fák, madarak, pillangók, bogárkák és méhek mind a tavasz parancsszavának engedelmeskednek s bódult-boldogan tobzódznak a tavaszi napsugárban.

És ez a titkos, mámoros élnivágyás és életrekelteni akarás dobogtatja az emberi szíveket is...

Még a kis falusi templom egyetlen megmaradt harangja is mintha vidámabban hívogatná imádságra, bánatnyihülésre a négy év óta busan járó, csüggedésre hajló embereket. És jönnek a hívek erről is, arról is. Komoly, őszhaju, fáradt, öreg emberek s két rokkant katoná sorakozik a férfiak ajtójához... Feke-teruhás, kivörösödött szemű asszonyok, tarkaruhás, erős szép lányok állanak a nők bejáratahoz. Rendes szokás szerint korán jönnek: itt várják meg a második harangszót. Itt panaszkodják egymásnak: kinek milyen új bánatot hozott az elmúlt, kemény munkával eltöltött hét.

De ma nem panaszkodik egyik sem. Mindegyik félre teszi a maga nagy, már-már megszokássá vált szomorúságát. Az újság, a rendkívüliség közlékenysége hozza ma őket egymáshoz közelebb s nem a közös, fájdalmasan hurcolt bánat. Az idősebb és fiatalabb asszonyok mind ugyanazzal a kérdéssel érkeznek:

— Hallottátok már?...

Igen. Mindnyájan hallották!... Kovács Péter, a „nagy gazda“ Kovács János fia hazaérkezett az éjjel nagy Muszkaországból. Nem egyedül jött. Menyecske hozott magával. Idegen föld idegen virágát — ellenség asszonyát. — És várják mindnyájan az öreg Mari néni, aki ugys, mint Kovács szomszédja, ugys, mint a falu minden híreőről anélkül is legjobban értesült személyiség, bizonyosan sokat fog tudni a dolgról.

Jön is már nagy sebbel-lobbal! Csak egy repül utána a „békebeli“ bő, fekete ternóruha. Öreg, ráncos kezében fehér zsebkendőt és zsolttart szorongat. A zsolttárba fehér házifonállal összekötött szagosbokréta van csiptetve, majorránából, boldogasszonytenyeréből, levendulából, istenfából összeválogatva. Ezt szagolgtatja jóvásközben is.

Két-három asszony ki sem bírja várni, mig megérkezik, türelmetlenül szalad elébe.

— Mongya már, Mari néni, hát csakugyan igaz?

Az öregasszony csak azért sem szól egy szót sem, míg a többiekhez nem érnek. Sorba köszönget, fokozza a várakozást. S mikor már mindenki kéri és mindenki izgatottan topog, még jó hosszasan megköszörüli előbb a torkát. De aztán zuhog is belőle a szóáradat!

— Hát tuggyátok, ugys vót az, hogy az iccaka nagyon ugattak a kutyák. Mondom, már csak megsugom, ki járkal, hátha nem jóba jár? Ez a sok csavargó muszkafogoly, se ijjel, se nappal nem nyughatik, azt mondom: még elvisznek valamit a házerész alul... Hát ahogy kimegyek, hát látom, hogy nem minálunk járnak, hanem a Kovácsék portáján. Még párjával is! Oszta a mi kutyánk is azokat ugatta. Odamegyek az ablakuk alá, mondom felkötöm őket, mer hátha kárt tesznek nekik ezek a csavargók!... De mire odaértem, már elhallgattak a kutyák, osztán látom az ablakon keresztül, hogy Kovácsné sirva csókolgat egy nagy szakállu muszkát. Teremtöm, mondom, ez biztosan megháborodott szegény, mer hogy mióta Péter nem ír a fogságul, csak sir, csak ri egyre, szavát se lehet venni azóta... Hát lám, a lármára csak ugrik ki az öreg Kovács is az ágyul, osztán az is csak neki a muszkának, oszt öleli, csókolja!... Hallom osztán, hogy az öreg Kovácsné egyre hálálkodik: — Csakugys itt vagy lelkem, egyetlen gyermekem! — Hát így tudtam meg, hogy Péter jött haza...

Kötnyelesen még közbe vág egy asszony. — Jó, jó, ezt már mink is tuggyuk, de hát a menyecske?

Mári néni elhuzza az orra alatt a szagos bokrétát és sértődötten biggyeszti le a száját: — Hászen ippent ezt akartam vóna elmondani, de ha szóhoz se engeditek jutni az embert...

A többiek egyszerre kérlelik az öreget: — Beszíjjen Mári néni, az Isten álgya meg. Mingyár elkezdik a másodikat, oszt még semmit se tudunk!...

S egy fiatalasszony hátrább rántja a közbeszólót.

Mári néni lassan megbékül — s mert ugys furja a dolog az oldalát, szaporán folytatja:

— Én láttam, hogy az ajtóba egy maskaraforma asszonyféle áll, oszt nem szól, de Kovácsék nem látták, hátük egyre csak a fiukat nézték. Hát eccer csak asszonya Péter, hogy asszonya; Mos már köszönnék meg idesék ennek a lánynak, hogy hazasegített, osztán fogaggyák szívesen a menyüket. Az öreg Kovácsné csak néz, csak bámul, de nem mocsan; erre Péter odamegy az asszony formához, megfogja a kezét, bejebb huzza, oszt asszonya: — Enélkül az áldott teremtes nélkül az erős a hitem hogy soha meg nem látom a hazám egit. De hogy ott dógoztam náluk, hát huzott a szíve hozzám, az enyim is ü hozzá, oszt mikor szökésre került a sor, hát ü is véllem jött. Hozott magával pénzt is, élelmet is. Mosott rám utközbe, ha folyóho értünk, együtt ázott, együtt fázott véllem, ha üdött jött. Nem is eccer-kéccer nagy bajbul segített. Ü neküle bizony semmire se mentem vóna, merthogy mosse igen értem én a beszédjüket. De ü mindig melletttem fogott, hogy az Isten

is megálgya irte. Hónap megyek is a jegyző urhoz expenzáció vigett, oszt mihelyt lehet, megesküszünk. —... Hát tuggyátok, az öreg Kovácsné széket törült a jányinak, oszt leültetik, étetik, itatták, asse tutták, hogy keressék kedvit. Kovácsné meg is simogatta, meg is cirogatta, meg is csókolgatta, kedves egy lánynak szólította... Hát láttátok, ez már itt veszett a faluba, oszt nagygazda asszony lesz belőle... A mi jányaink meg csak hervadoznak tovább a pártába... Tán elvette az Isten az eszit annak a vin Kovácsnének, hogy ki nem ebrudalta azt a személyt. Oszta még asszonya a szógállójuk, hogy a templomba is elhozza mámma...

Erre a szóra már a többi asszonyból is kitör a felháborodás:

— Na hisz csak ide hozza!

— Azt a személyt!

— Azt a maskarát!

— Azt a világcsufját!

— Osztan vajjon hová akarja ültetni?

— Vajjon mit gondol, ki ád neki helyet a paggyába?

Es így tovább... A csendes, áhitatosan-bánatos templom előtti hangulat vad méltatlankodásnak ad helyet.

Csak leghátul hallgat egy megtört öregasszony. Gépiesen nyitja ki a zsolttárját Isten tudja, hányadszor már és könnyben uszó szemmel olvassa az első lapra felírt, félig elavult, félig friss tintájú ákombákom betűket.

István fíjünk szül. 1886. máj. 14. — el-esett 1914. aug. 12. Sabacnál.

József fíjünk szül. 1888. nov. 3. — elesett 1915. jul. 18. Bnkovinában.

Károly fíjünk szül. 1890. szept. 3. — el-esett 1926. április 16. Doberdón.

Sándor szül. 1894. dec. 10. — eltűnt 1917. aug. a muszkánál.

Az öregasszony imádságba fulva sóhajt fel. — Add Istenem, hogy legalább ez az egy életbe legyek, hogy hazajöhessen, hogy elsegicse valaki... Én is a tenyeremen hordom, jányommá fogadom, ha utósó rossz is...

... És szemben az asszonyokkal áll egy hallgatag sereg. A lányok tarkaruhás, erőteljű duzzadó, tavasztérző, tavasztváró serege... Megint szétfoszott egy szép álmuk mielőtt alakot nyerhetett volna. S közös sorsuk most összetartja, szótlanná teszi őket, pedig haj, de gyűlölködő, mérköző pillantásokat váltanának, ha Péter történetesen egyedül jött volna vissza!... Oda sem figyelnek a haditervet főző asszonyokra. Csak állnak busan, várástól fáradtan s koronként az orrukhoz emelik tarka bokrétájukat...

Még nem hagyták el a „másodikat“, de az asszonyok már is tódulnak be a templomba. Szép ez a templom — magas fehér falai szép ivben kupolázódnak össze, színes ablakain át tarka foltokat dobál szét a napsugár. De az asszonyok most nem látják, a nyugalom, a világtól távollevés szépségét, nem érzik a megbékülés enyhítő, szent áhitatát. Sietve szorítják be a lányokat a padba. Aztán elhelyezkednek maguk is. Bő szoknyáikat széjjelhuzzák. Minden pad végére egy-egy különösen harcias, több leányos asszony ül. Így felkészülten várják Kovácsékat. Csak hadd hozzák a muszka menyecske! Ide ugyan be nem fér, azt akárki láthatja!

Pedig befér. És ez így történik:

Az öreg Kovácsékkal, meg az ujra magyar legénnyé változott Péterrel egy szőkehaju, kékszemű nő jön be a középső ajtón. Nem „maskara.“ Az öreg Kovácsné ráadta a tavaly elhalt egyetlen leánya világoskék ruháját. S ebben a jól ismert öltözetben jön az idegen nő először a magyarok templomába. Az öregasszony előre ereszti — maga megáll egy pillanatra, mert megszedődött. Megtörli szemét és csendes hálaadásra használja fel boldogságot, gyönyörűségesen kábító elyengülését.

Az idegen nő lehajtott fővel jön. Aztán megáll a padok közé vezető ut előtt. S megrezzenve látja, hogy ebben a templomban nincs a számára hely. Alázatosan, megrémülve áll ott és nagy kék szeméből nehéz fájó könnycsepp gördül alá. Nem kér, nem tolaakszik. Megértett

mindent. És egyész lénye csupa fájdalom, csupa reménytelen alázatosság.

És ahogy ott áll, csak megmozdul az idegen templom. Dohos szag terjeng: nagy seiyemkendők zizegve suhognak. Összevont szoknyák surlódnak a padokhoz: közelebb húzódik egymáshoz a sok asszony, sok lány. A padokból ráncos agyondolgozott kezek és erős fiatal karok nyulnak ay idegen nő felé. Suttogó hangok hívják, sürgetik:

— Ide gyere! Van itt hely elég!

És amire az öreg Kovácsné magához tért boldogságos magabizáltságából, már ott is ül a „muszka menyecske” az első padban. A legiharciasabb, legtöbb leányai megáldott asszony mellett... S a padon előtte tarka virágsokrok halmozódnak...

Odakint tombol a május, — de idebent a tarkaruhás lányok serege már nem érzi. Szeretettel, bátorítón, irigység nélküli mosolyognak az idegen nőre.

Az orgona bug. S a templom színes ablaküvegein át betóduló tavaszi napsugár drágaköveket varázsol az idegen nő kalászszőke hajára s a magyar lányok pártában maradásra ítelt barna hajfonataira.

Egyformán — megbékítően...

Mintha még a napfénynek is magyar szíve volna, mindenkit szerető, mindent megértő, mindenkire jó, még a tavaszi sóvárgást is leküzdő bolondos, magyar szíve!...

GRAFOLÓGIA

Olga, 19. Roppant öntudatos, határozott, kissé számító, hű, szemtelenkedésekre hajlamos, de azért alaptermészetében zárkózott és bizalmatlan. Nem őszinte. Kifelé sohasem adja igazi énjét. Kedvetlen, csüggedésre és lemondásra hajló. Kissé felületes. Idegességében sokszor erőszakos. Erotikája minimális, s ezt is ugyyszólván kizárólag fantáziájában éli ki. Intelligens.

J. I. Hisztériára hajló, felületes, önző, erőszakos. Szeszélyes, állandóan hangulatai befolyása alatt áll. Nincs semmi praktikus érzéke. Pazarló. Erősen erotikus, művészhajlamu. Intelligenciája közepes. Az élet kínáló, apró örömeivel szemben tulságosan mohó. Állandóan és sokat foglalkozik multjának egészen jelentéktelen eseményeivel is. Roppant kényelem-szerető.

Modi, Novisad. Befelé élő, józan, minden irreálitástól idegenkedő, öntudatos, mindent hidegen, — mások előtt *gunyosan* — mérlegelő, sokszor indulatos, de alaptermészetében nem közlékeny. Intelligens, ravasz. Önmagáról nagyon jó véleménye van. Sokat csalódott, ma tele van lemondással, Feltétlenül átlagon felüli érték.

1925. Subotica. Minden megállapítása találó, éppen ezért ehelyütt feleslegesnek tartjuk az elemzés közlését. A levelet a jelzett címre visszaküldöttük.

Ibolya — Tavasz. Mindkét elemzést a jelzett címre póstán küldöttük el.

Kiváncsi. Az önmagáról alkotott „rossz” véleménye nem olyan veszedelmes. Minden tizenhatéves leány hű, sőt, ha nem tévedünk, a tetszeni vágyás igen sűrűn tapasztalható a nőknél 32, sőt 42 éves korban is. Írása után itélve feltétlenül jószívű, gyengéd, kissé akarattalan, művelt, jólnevelt — vajjon mit mondhatnánk még egy tizenhatéves (inkább tizenöt) kisleány szeleburdian odavetett néhány soros írásából? Három év múlva keressen fel bennünket ismét.

Mária. Majdnem mindennap kapunk egy ilyen kérdést, s ahogyan minden esetben, ugy ebben az esetben is kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy erre nem adhatunk választ. Önmagát kérdezz meg.

„Várva várom.” A jelzett címre levélben küldöttük el az elemzést.

A nyomdász sztrájk miatt a beküldött kéziratok analizálásának eredményét jövő vasárnapi számunkban hozzuk.

Sport-keresztrejtvény

Közlő: Paquor József

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Vízszintes:

- Világhírű magyar futbalista becéző neve.
- Fontos a játékosoknál.
- Közismert novisadi futballkrek.
- Minden futballista teszi.
- Vesztes csapat szereti tenni.
- Hadsereg idegen nyelven (fonet.)
- Nem ajánljuk sportolóknak.
- Verseknél kívánatos.
- Erre büszke az MTK (fonet.)
- Ausztria többszörös vál. bekkje (fon.)
- Fekete idegen nyelven.
- Uzsási módszer (fonet.)
- Dobni szokták.
- A németek elvesztették a háboruban.
- Híres magyar műépítész.
- Az 1500 m. síkfutás Magyarország tavalyi bajnoka.
- Sokat dolgozó halfra mondják, hogy...
- Német birtokos névmás és francia folyó is.
- Kihalóban van.
- Magyarország 100 m. síkfutás rekordere.
- Szerencsétlenül járt kapus.
- A futballpályán kellemetlen.
- Cukrászdában kapható.
- Német becéző férfinév.
- A sport a testet...
- Ideális futballstílus.
- Olimpiádon járt magyar vívónó vezetőkeve.
- Öreg játékosok csapat-elnevezésének egyik fele:
- Ige harmadik személyben.
- Ez víz a győzelemre.
- Nemzet.
- Néha veszélyes.
- Képző.
- Fontos pozíció a csapatban.
- A görögök itt tartották versenyüket.
- Kapus teszi.
- Egy számot elébe téve csatárok ritkán szokták elérni.

Függőleges:

- A bírő egyik fontos eszköze.
- F. T. C. jóképességű magasugrója.
- Sportoló ezek nélkül el nem képzelhető.
- Alulról felfelé olvasva a helyes gondolkodás tudománya.
- Mezei munkás teszi.
- Orosz ujság (fonet.)
- Társascegek rövidítése idegen nyelven.
- Rendszerint a szélső rugja.
- Filmszínész.
- 800 m. síkfutás magyar rekordere.
- Olaszországba kivándorolt magyar half.
- Edény.
- Közismert novisadi atléta.
- Buzdítás után ezt teszi a csapat.
- Minden csapat erre vágyik.
- Ima, latinul.

- Tesz, szinonimája.
- Latin birtokos névmás.
- Fűszer.
- Győzelmi mámorban teszi néhány futballista.
- Egy kicsike áll a nagy Duna mentében.
- Kötőszó.
- Az M. T. K. futballigazgatója.
- Egy betűt elébe teszi női név lesz belőle.
- A 62. fordítottja.
- Ezt kiáltja a közönség a kapu előtt határozatlan csatárnak.
- Méreg idegen nyelven.
- Alulról felfelé ázsiai fensik.
- Ilyen tő is van,
- Harc idegen nyelven.
- Szin.
- Goromba játékos teszi.
- Ez a mi ideálunk.
- Ebbe rugják a labdát.
- Sokat emlegetett pénzcsoport (fonet.)
- Testrészt.
- Kérdő névmás.
- Igképző.
- Atlétikai club rövidítése.

Megfejtési határidő 1925. nov. 15. helyesen megfejtők között értékes jutalmat sorso-lunk ki.

(*) **Tilos a parkett-tánc és az „animálás” a bécsi mulatóhelyen.** Bécsből jelentik: A rendőrség október 1-től kezdve kitiltotta a tánchelyiségekből és egyéb mulatóhelyekről a hivatásos parkett-táncosokat és táncosnőket, akik a közönség soraiból táncolni kívánó hölgyekkel és urakkal díjazásért lejtének egy-egy táncot a parketten. A „N. W. Journal” a tilalom okai felől kérdést intézett dr. Tauss udvari tanácsoshoz, aki a rendőrségen a mulatók és tánchelyiségek ügyeit vezeti. A rendőrtanácsos azt mondta, hogy a hivatásos parkett-táncosok és parkett-táncosnők sok család nyugalmát zavarták meg, a házassági tragédiák egész sora ezekben a tánctermekben kezdődött és köztudomású, hogy a leggyanúsabb és legkétesebb elemek keveredtek el a hivatásos táncosok közé. A rendőrség nem áll meg ennél a tilalomnál, hanem szigorúan fog örködni, hogy a félvilág hölgyei se látogathassák a mulatóhelyeket és a bérlők, vagy mulatótulajdonosok ne alkalmazhassanak olyan nőket, akik a vendégeket dorbézolásra „animálják”. Ezt a rendeletet is hamarosan kiadja a rendőrség.

(*) **Veszélyben az egyiptomi szifnusz.** Az antik világ leghíresebb építészeti emléket, az egyiptomi szifnusz veszély fenyegeti. Kairói jelentés szerint a líbiai sivatag homokja fenyegeti a azzal, hogy elmerül benne. Annai évtizeden át minden viharral biztosan dacolt a szifnusz és évezredek orkánjai nem tudták meglazítani a hatalmas kötömbök kötését, amelyekből megformáltak. De a por, a homok, Madách jóslata szerint, évszázadokon át észrevétlenül gyűl és emelkedik körülötte. Pontos számadatok vannak róla, hogy 1864. óta a körülötte lévő homok magassága két és fél méterrel emelkedett. Ennyivel lett kisebb, alacsonyabb ennyi idő alatt a szifnusz. Akkor az egyiptomi kormány tudvalevően kiásatta a szifnusz körülvevő homokot, azóta azonban újra két és fél méterrel emelkedett a portenger. Ujra hozzá kell tehát fogni a kiásáshoz, mert különben komoly veszély fenyegeti az óriási emléket. Maga a szifnusz egyébként is erősen rászorul a renoválásra. A korát hat évezredre becsülik, s e hat ezredév nem mult el nyomtalanul felette. Maga az alak hibátlan ma is, de az arcot alaposan kikezdte az idő. A szó igazi értelmében megráncosodott, mint az öreg ember arca. Hat évezred viharai megtépték és összekuszálták a szakállát. A haj ködiszéből már csak nyomorúságos kis maradványok vannak és köztudomású, hogy orrának egy része is az idő áldozata lett. Mégis a régi Egyiptom művészi kulturájának leghatalmasabb emléke ez a fantasztikus és titokzatos figura és az emberi kulturának kell szembeállnia az idővel, amely a sivatag homokjával akarja elborítani.

Nov. 18-án
kezdődnek

A TIZPARANCSOLAT

előadásai az
APOLLOBAN

APRÓ HIRDETESEK

RETORTA FASZENET és TŰZIFÁT ajánl Hubert Lajos, a teslicsi iparművek vezérképviselője Novisad. Postafiók 25. 1-0

ELADÓ karika hajós Singer női VARRÓGÉP. Himzse is használható. Kifogástalan állapotban, mérsékelt árban. FISER műszerész, Futoški put 77. (Lövölde) 2235-1-3

MOZGÓ PÁLINKAFŐZŐ ŪSTÓK Vasa Malocić rézművesnél, Novi Sad, Kisačka ul. 32. berekeltők ki. 1-12

Elsőrendű OJTOTT SZÖLLŐVESSZŐKET eladok minden mennyiségben kitűnő saját kamentikai terméséből, vevők forduljanak bizalommal hozzám vagy kérjenek ajánlatot. Címem: Moljac Gyoka Duna-u. 17. és 24. 2143-1-3

HIRDETÉSEK

Ha állásra van szüksége, forduljon „Jugokommecia“ állásközvetítőhöz, Parnogmlina ulica 10.

SZÜCS SZÖRME

ÁRUHÁZ

NETTEL és FARKAS

Kr. Petra 27. NOVISAD Telefon 187
Központ: WIEN.

A legnagyobb választék kész női és férfi szőrmekabát, valamint nyers szőrme áruban a legolcsóbbtól a legfinomabbig
Nagyban! 2220-1-0 Kicsinyben!

STOCK MICHELIN GUMMI

minden dimensio, minden időben kapható.
Speciális műhely:

GUMMI VULKANIZÁLÁSHOZ
P. TALAIC NOVISAD
Petra Zrinjskog 74.

MEGHIVÓ

A KATH. OLVASÓ- és GAZDAKÖR
f. hó 12-én, csütörtökön este fél 8 órakor

Társas Halvacsorát

rendez a kör építési alapja javára, melyre tisztelettel meghívja a kör tagjait és azok vendégeit. — Egy teríték ára 25.— Din. Előjegyezni lehet a kör szolgájanál is.

Tisztelettel a RENDEZŐSÉG

Egyetlen, legtökéletesebb soffőriskola

a Pesenjanski-féle, Novi Sad, Madjarska 53. Praktikus és teoretikus előadások különféle típusú automobillal.

Beiratkozás minden nap.
2108-1-12

Inast vagy kifutó fiut fizetéssel

azonnal felvesszünk

Petrovits és Gyurkovits

vaskereskedés Novisad, Buza-tér 11. szám
2213-1-3

A legjobb minőségű falusi liszt

korpa, kukorica, zab stb. a legolcsóbb árban kapható, díjmentesen házhöz szállítva.

Gausz János, Futoški put 66
1636 Telefon 534. 1-0

ÉRTESETÉS

Tisztelettel értesítem t. vevőimet és rendelőimet, hogy

cipésműhelyemet

1925. évi november hó 9-től (hétfőtől) kezdődőleg Kralja Petra ul. 30. szám alá (r. kath. hitközségi épület, dr. Trifkovic volt rendelője) helyeztem át.

Novisad, 1925. november hó.

FENÉR ISTVÁN

„ARGUS“ általános információs iroda BEOGRAD

A legnagyobb tudakozóiroda Jugoszláviában.
ARGUS megakadályozza a kétes követeléseket és veszteségeket,

ARGUS összeköttetéseket létesít tökéletes házakkal,
ARGUS lehetőséget nyújt az S. H. S. államba való exportra,

ARGUS olcsón és biztosan gondoskodik az országban incassóról,

ARGUS informál az előforduló állami szállításokról,
ARGUS sok ezer elsőrangú referenciával rendelkezik

Eiőfizetési díj hitel felvilágosításokra:
10 értesítés 400 dinár. 25 értesítés 875 dinár.
50 értesítés 1500 dinár. 100 értesítés 2500 dinár.

Táviratcím: ARGUS — BEOGRAD.
2086-1-0

Fotivec Antal „Napredak“ kalapgyárának Ierakata, Kr. Petra 19.

Legnagyobb választék női kalapokban. Legszébb színek, posztóból készült párisi minták, díszítve 140—200 din. Elsőrendű velour kalapok 300—350 din. Állandóan nagy választék.

Legolcsóbb árak. — Saját érdekében okvetlenül keressen fel.

Ha kiadó lakása van,

jelentse be nálunk és mi díjmentesen azonnal kiadjuk, Parnogmlina ulica 10. (Az udvarban.)

50—100 dinár jutalékot fizetünk

Önnek, ha 1 és 2 szoba-konyhás kiadó lakás-cimeket közül velünk — Parnogmlina ulica 10.

Lakást keresek

mely áll 4 szoba és mellékhelyiségekkel, földszint vagy félemeleten, új házban.

Cím a kiadóhivatalban. 2255

Olcsó és jó

kályhák „IRIS“

fém- és pléháru ipar. — Ing. Faith Ferenc
Novisad. Temerini kapunál, a csatornán túl.
2094-1-6

A fővonalon, forgalmas helyen

fűszer üzlet olcsón eladó

Más üzletág részére is alkalmas.

Cím Faust hird. iroda Novisad,
Kr. Alexandra 12. Telefon 75.

LUXUSAUTO

2216-1-3

„Raba“ gyártmány, 6 üléses, 35 P. S. kifogástalan állapotban, új gumikkal, különösen alkalmas autobusra való átalakításra, eladó.

SILVESTER BERNOLD, Novi Sad, Šumadijska ulica.

MOCKO I DRUG

NOVI SAD
Omaljev profaz.

Készíti a legszebb és legjobb cipőket. Legújabb bál cipők, Brokat és lack Fantasiak a legszebb s legjobb kivitelben

Tekintse meg mintaraktárunkat!

KOMLÓOSZLOP

1997

elsőrendű száraz 1923—24. évi vágású sárga akácfa, homokon termett, kapható minden vas-tagságban
SZEMZŐ BÉLA, SUBOTICA Brozova u. 2. Telefon: 268.

Gyárosok, kereskedők, ügynökségek figyelmébe!

Utlevelé láttaoztatást és beszerzést az összes követségeknél elvállal. Napi futárszolgálat. Elvállal a legolcsóbban levelek és csomagok átadását és átvételét, valamint bármely megbízást Beogradban. — Uti felvilágosítással, valamint beutazási, tartózkodási engedélyek ügyében díjmentesen ad felvilágosítást. — Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan elintézt

Vojvodjanska Trgovačka Agencija, Novi Sad, Kralja Petra ul. 29.

Gyapot-atlaszból
Din. 99.—

Selyem-atlaszból
Din. 169.—

Prima sevróból
Din. 199.—

Prima lakkból
Din. 269.—

Ata

Figyelem!

OCCASIO!

Figyelem!

500

darab legújabb fazonu és legfinomabb minőségű

NŐI és LEÁNYKABÁT

900—1200 és 1500 Dináros árban kerül eladásra üzletemben amíg a készlet tart

PLATZ LÁSZLÓ, NOVISAD Kralja Petra ul. 30.

Értesítjük t. barátainkat, ismerőseinket, valamint helybeli és vidéki vevőinket, hogy **rőfös divatáru üzletünket Pašičeva (Szücs) ucca 23. szám alól**

Kralja Petra ul. 30. szám alá, a kath. templomépület saroküzlethelyiségébe helyeztük át.

Ez alkalommal raktárunkat elismerten elsőrangú francia, angol, német, cseh és olasz gyárakból való legújabb divatu áruval egészítettük ki és eddigi csak nagyban való eladás mellett

Bevezettük a kicsinyben való árusítást is.

T. vevőink saját érdekükben cselekszenek, ha **rőfösáru szükségletük fedezése előtt** megtekintik, vételkényszer nélkül dús gazdag raktárunkat és személyesen győződnek meg, hogy az üzletünkben tartott áruk a legjobbak és

Áraink 25—30%-kal olcsóbbak, mint bárhol másutt.

Sokat megtakarít és kitűnő árut kap, ha ezt a kedvező alkalmat nem mulasztja el és felkeres bennünket új üzletünkben.

2215-1-6

Tisztelettel

MONAŠEVIĆ, LAZIĆ és ĆURČIĆ, NOVI SAD

Kralja Petra ulica 30. A római katolikus templomépület saroküzlet helyiségében.

Nov. 18-án
kezdődnek

A TIZPARANCSOLAT

előadásai az
APOLLOBAN

AMIKOR A FŐHADNAGY MULATNI AKAR.

Egy magyarországi főhadnagy teljes disz- egyenruhában átjött a jugoszláv határon, hogy „görbe napot” csapjon Suboticán.

Letartóztatták és átadták a katonai hatóságoknak.

Suboticáról jelentik: Érdekes vendége volt tegnap a subotici rendőrségnek. Egy magyar főhadnagy tegnap éjjel teljes diszegenruhában Kelébiánál átlépte a jugoszláv határt és Suboticára érkezett, ahol egy vendéglőbe tért be és két liter bort rendelt. A főhadnagy észrevétlenül lépte át a határt és egész útján seholl sem találkozott határrendőrségi közegekkel. Amikor a kocsmából kilépett, egy vasuti alkalmazottal találkozott, aki azonnal fellármázta a rendőrséget. A rendőrség előállította és azonnal kihallgatta. A főhadnagy kijelentette, hogy csak azért jött át a határon, hogy Suboticán görbe napot csapjon. Sokat hallott róla, milyen jól lehet Suboticán mulatni s szíve su-

gallatára halgatott, amikor elhatározta magát, hogy ellátogat a szép városba.

A rendőrség természetesen nem adott hitelt a főhadnagy kijelentéseinek és azonnal intézkedett, hogy a katonai hatóságokhoz kísérik át. A subotici katonai parancsnokság szigorú vizsgálatot indított abban az irányban hogy megállapítsa mi készítette a főhadnagyot a határ átlépésére. Együttal szigorú intézkedések történtek, hogy a jövőben az ilyen vakmerő kalandokat megakadályozzák, hiszen könnyen történhetett volna, hogy a határrendőrség fegyveresen lépett volna fel a magyar főhadnaggal szemben, ami megint csak súlyos határincidensre és konfliktációkra vezetett volna.

Magyar küzdelem Csehszlovákiában.

A magyarság egységes listán szavaz a cseh választásokon.

Páris nov. 7. Mint a Matin jelenti, abban a közleményben, amelyet a nagykövetek értekezlete tegnap este a német birodalmi kormányhoz intézett, a következők jutnak kifejezésre: A szövetségesek őszintén óhajtják, hogy a kölni zóna kiürítését minél előbb megkezdjék, mégpedig azon a napon, amelyre a locarnói szerződés aláírását kitűzték, tehát már december 1-én. Mindamellett, hogy ez az előzékeny szellem fennáll, a nagykövetek értekezletének figyelembe kellett vennie a versaili bizottság jelentésében foglalt néhány megjegyzést. A tör-

vényellenes fegyverkezéssel, a rendőrség jellegéről és a nagyvezérkar megszervezéséről van szó.

London, nov. 7. A Daily News írja: Az antant hatalmak újabb bizonyosságát készülnek adni Németországnak a locarnói szellemről, amennyiben könnyítést eszközöl a rajnai vidék mostani kormányzatában. Erre vonatkozólag hivatalos közleményre számítanak, amelyet a fegyverszünet megkötésének évfordulónapján hoznak nyilvánosságra.

Kilakoltatás pofonokkal.

Miért történt a kilakoltatás?

A Délbácska tegnapi számában „Kilakoltatás pofonokkal” című cikk jelent meg Klemm Béla kárpitos előadása alapján. A „hallgattasék meg a másik is” elve alapján közöljük a másik fél előadását is, amit az bírósági ítélettel és okiratokkal igazol: Horváth Milán a repülőter villamos osztályának művezetője a lakáshivatal jogerős végzése alapján két szoba konyhás lakást kapott a Futaki út 61 számú házban. A múlt év nyarán Klemm Béla kárpitos rimánkodva kérte Horvát Milánt hogy adja neki tíz hónapra bérbé egyik szobáját a konyhát pedig használják közösen. Horvát ezt el is fogadta és erről írásbeli szerződést kötöttek. A közös konyha használat azonban nem vezetett jóra és a főbérő Horvát kénytelen volt a konyhát teljesen átadni Klemmnek háza békéje érdekében. Közben Klemm még a padlásról is kitornta Horvátot. Klemm még fizikai uton is igyekezett akarát Horvátra ráerőszakolni és több ízben tetleg bántalmazta. Mikor a tíz hónap lejárt Horvát felszólította Klemmet, hogy adja át a lakást, ez azonban hallani sem akart róla. Horvát erre dr. Szekulics Milán ügyvéd útján kérte Klemm kilakoltatását. A per megindulása óta Klemm házbért sem fizetett Horvátnak és megfelekedett a pénz depónálásáról is. Végre a lakásbíróság szeptember elején ítéletet hozott ez ügyben és kötelezte Klemmet hogy adja át szobáját Horvátnak. Klemm bár tudta, hogy ki kell mennie, nem keresett lakást, bár ezt ügyvédje is tanácsolta neki. Miután Klemm nem ment ki önként, Horvát törvényadta jogánál fogva kényszerítette erre november. 5-én.

Ehhez még csak azt fűzzük hozzá, hogy dr. Szekulics Milán nem ügyésze a lakók szövetségének és két év óta semmiféle összeköttetésben nem áll azzal.

Intelligens férfiak

kik legalább 4 középiskolát végeztek és hajlandók a nyomdászatot kitanulni és azt életpályául választani, jelentkezzenek a Jovanovics és Bogdanov nyomdában az egyesületi elnöknél vagy a Farkas és Dürbeck nyomdában az egyesület alelnökénél. A nyomdászat megtanulása állandó alkalmazást és biztos megélhetést jelent. A novisadi csoport elnöke.

Ecetsavval megmérgezte

magát egy 74 éves öregasszony.

Tegnap déli 12 órakor jelentették a rendőrségnek, hogy a Lukián Musicki utca 13. számú házban lekö öz. Sijacsicsné szül. Melitin Draginya 74 éves asszony ecetsavval megmérgezte magát. Dr. Tyeremov György városi tisztviselő orvos és Malencsics Rodolyub rendőrkapitány azonnal kiszállottak a helyszínre és kihallgatták az életunt öregasszonyt. Sijacsicsné először azt mondta hogy családi viszály miatt mérgezte meg magát, később azonban megváltoztatta vallomását olyképp, hogy nem készült el idejére az ebéddel és mert félt a fiától, emiatt akart öngyilkos lenni. Menye, ezzel szemben azt mondta, hogy anyósa mindig a szomszédságot járta és pletykákat hordozott, amiért fia több ízben szemrehányást tett neki.

Az életunt öregasszonyt kiszállították a közkörházba, ahol délután 3 órakor borzalmas kínok között meghalt.

HIREK

1925. November 8. Vasárnap.

Római katolikus: *Gottfried*. Protestáns: *Gottfried*. Gör.-Keleti: *Demeter*. — A nap kel 6 óra 52 perckor, nyugszik 4 órakor 36 perckor. A hold kel 11 óra 8 perckor, nyugszik 1 óra 14 perckor. Nemzeti Színház: d. u. 3 órakor: A csárdás királynő. Este 8 órakor: A vasgyáros. — Apolló mozi: Gyorsabb a halálnál. Odeon: A tiszt becsület. — *Labdarugás*: D. u. fél 3 órakor: Juda Makkabi—NAK.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Országunkban az idő borult és hideg marad. A szelek nem fognak erősödni, kivéve a tengerpartot, és továbbra is 8—10 métes sebességűek maradnak. A felhőzet általános marad, köddel és esővel. A hőmérséklet még süllyedni fog és mindenütt — a délidéket kivéve — a fagypontra fog forogni.

— **Monarchista puccs készül Bajorországban.** Berlinből jelentik: Politikai körökben néhány nap óta az a hír járja, hogy Bajorországban a monarchisták valamelyes csínyre készülnek. A Münchener Post azt írja, hogy München kritikus november elé néz és, hogy nehéz felhők tornyosulnak a politikai égboltozaton. A lap nem okolja meg közelebbről ezt a kijelentést, de minden valószínűség a mellett szól, hogy a közlés Möhl és Xilander volt tábornokoknak, a monarchisták vezetőinek munkálkodására vonatkozik.

— **A nyugdíjas szövetség felhívja** özszzs tagjait, hogy f. hó 8-án vasárnap d. u. 3—5-ig a Maros vendéglőben lehet előjegyezni I. o. búkkfára, egyben kérjük tagjainkat, hogy tagsági hátralék díjaikat is december hó 1-ig rendezzék, mert ellenkező esetben töröltetnek a tagok sorából.

— **A „Kneginja Zorka”** jótékony egyesület vojvodinai szekciója november hó 15-én d. u. 4 órakor táncos és „amerikai halászzattal” egybekötött teadélutánt rendez a „Sloboda” nagytermében. Belépti jegy személyenként 1 csésze teát és egy darab szendvicset beszámítva, 20 dinár.

— **Megállapították a vízbefult egyén személyazonosságát.** Megirtuk tegnapi számunkban, hogy Novisadnál a Duna vize kivette egy férfi holttestét, aki minden valószínűség szerint dájai származású volt. A novisadi rendőrség értesítette az esetről a dájai községi előjáróságot, ahonnan az a válasz érkezett, hogy a vízbefult Weber Fülöp dájai lakósl Weber Fülöp okt. hó 13-án negyedmagába, csónakon igyekezett a Dunán át Dályánál, a vihar felborította a csónakot és mindnyájan beestek a vízbe, háromnak sikerült kiuszni a partra, Wéber azonban belefult.

Apollo nov. 8-án **HARRY PIEL**

„GYORSABB a HALÁLNAL”

7 felvonásban.

ODEON nov. 8-án

A tiszt becsület

A First National filmgyár, szenzációja.

APOLLO nov. 9.

„A FIU FELE”

Mikszáth Kálmán regénye nyomán 5 felv.

Kiegészítésül: **Fix és Fax** vigjátékszenzáció 2 felv.

— **Anyakönyvi kimutatás** folyó évi november hó 1. napjától folyó évi november hó 8. napjáig. Született összesen: 12 (tizenkettő) gyermek és pedig: 6 (hat) fiu és 6 (hat) leány. Házasságot kötött összesen: 11 (tizenegy) pár és pedig: Korác Szteván, földművelő, Noviszád és Topálszki Ruzsica, Csurug Popoviczki Pávlé, országgyűl. képviselő és Dimitrijevs Drága. Ilcsits Milivoj, borbély s. és Sós Julianna, Cseh József, géplakatos s. Noviszád és Kovács Rozália, Feketics. Roth József pék-s. és Staitz Maria, Detiits Ilija, mészáros, Noviszád és Batajits Lyubica Lédince. Buchmüller János, kereskedő és Schrack Terézia. Ménesi Pál, szolga és özv. Takács Ágnes. Csemann Jován, szabó-s. és Bicsán (Kuhajda) Katalin. Zsvits Matija, kereskedő, Deszp. Szv. Iván és Moga Milica, Noviszád. Valentik Jován, városi-rendőr és Pap Erzsébet. Elhalt összesen: 16 (tizenhat) egyén és pedig: id. Csáki István, szolga, 74 éves. Özv. Szlankanenác Mihályné szül. Vázsits Mária, 76 éves. Nagy Jánosné szül. Macska Mária, 58 éves. Veszelicza Szteván, bankhivatalnok, 31 éves. Jovánovits Tósa, 3 hónapos. Knapp Antal, kereskedő, 65 éves. Márton Ágostonné szül. Földesdi Margit, 60 éves. Pécsits Vászta, földművelő, 67 éves. D. Kovily. Rankovits Petár, kereskedő, 72 éves. Vuknanovits Mihályné szül. Vujevits Józka, 29 éves. Ruszkó-Szeló (Banat). Piszker József, földbirt. 62 éves. Guthmann Henrik, kereskedő, 78 éves. Radenkov Rádané szül. Sijen Szávka, 40 éves. B. Topolya. Mátics Petár, kereskedő, 83 éves. Schwab Anna, 3 éves. Gersthaimer utónevét nem kapott leány-gyermekek, fél óra.

— **A budapesti Opera vedéjgátéka Bécsben.** Bécsből jelentik: A Volksoper vezetősége Dr. Pick Ernő vezetésével Radnai Miklós az opera ház igazgatója útján meghívta a budapesti opera Aida együttesét, hogy a nyomorba jutott bécsi művészarsaik javára adják elő Verdi darabját Bécsben. Radnai Miklós igazgató készséggel hozzá járult ehhez a tervhez. Pick Ernővel folytatott megbeszélése alapján december 1-én fog vendégszerepelni a bécsi operában az Aida együttes. Tihanyi Vilma Haselbeck Olga, Székelyhid: Ferencz Szende Ferencz Vencel Béla és Kálmán Oszkár.

— **Az első Revü színház Novisadon.** Miss Arizona és Maestro Rozsnyai, akik az egész világot beutazták, végre ellátogattak Novisadra is. Az Amerikai Bar helyiségeiben produkálják művészetüket s a pazar kosztümök és fényes kiállítás teljes színpompájában valódi parisi levegőt hoztak magukkal. A közönség óriási lelkesedéssel honorálja az igazán művészi produkciót, amely a revü színház minden kellékével általános feltűnést kelt Novisadon. A kiváló társulat november 10-én tartja bucsufellépését Novisadon, de hogy a fiataloknak és a családi köröknek is része legyen Miss Arizona csodálatos művészetében, a társulat ma vasárnap délután 5 órai tea mellett, mérsékelt helyárak mellett teljesen családias jellegű előadást tart.

— **Megjelent a telefonnévjegyzék.** Most hagyta el a sajtót a vojvodinai és szerémi telefonelőfizetők névjegyzéke. A névjegyzék ára 25 dinár és minden póstahivatalnál kapható.

— **Romániában tilos a lapoknak sorsolni.** Az utóbbi időben Jugoszláviában is lábrakapott előfizető-toborzás romániai elterjedésének megakadályozására a román kormány érdekes intézkedést léptetett életbe. A minisztertanács Bratianu pénzügyminiszter előterjesztette, hogy az újságokat tiltsák el az értéktárgyak kisorsolásától. A miniszter előterjesztése szerint ez az előfizető-toborzás nem más mint közönséges szerencsejáték. A minisztertanács az előterjesztéshez hozzájárult és közölte a belügyminiszterrel, hogy rendeletileg tiltsa el a lapokat attól, hogy az előfizetők között különböző értéktárgyakat sorsoljanak ki.

Pléh sparherdek, dobkályhák

nagy raktár, vaskereskedők részére legolcsóbban szállít

CSÁNYI ZOLTÁN, LAKATOS

Novisad, Željeznička ul. 38.

— **Jakovlyevics, Keszler és Holik** divatárú üzlete tegnap költözött át új világvárosi méretű helyiségeibe, a Kralja Aleksandra ulica 10. számú palotába. Hatalmas anyagi áldozatok árán rendezték be a tulajdonosok a nagyszerű helyiséget, amely ma Novisadnak legfényesebb és legpompásabb üzlete. S bár ugyyszólván párisi színvonalon áll az új áruház, a cikkek árai szenzációsan olcsók. Férfi szövetek már 70 dinárért kaphatók, legfinomabb angol szövetek pedig 320—350 dinárig méterenként. Női szövetek 50—150 dinárig, téli dublé szövetek 180—300-ig, zefir 22 dinár, sifon 12—22-ig, köpfer 24—30-ig; tennisflanell 18, szaten 40, angin 22 dinárért s a többi cikkek is a legminimálisabb áron. A tulajdonosok szakavatottsága a legjobb biztosíték arra, hogy a közönség továbbra is a legnagyobb bizalommal fogja támogatni az új áruházat, amely 1919-ben alakult s amely már aránylag rövid fennállása óta Novisad legelső divatáruháza lett.

(x) **Tüzifa, szén, koks** legolcsóbb Keller faterpén, Strand ut. Telefon 417.

— **Sztrájkolnak a nagyváradi újságírók.** Nagyváradról jelentik: A nagyváradi újságírók sztrájkba léptek. A sztrájk előzménye az, hogy az újságírók kollektív szerződést és fizetésemelést kértek, amelyet a kiadók megtagadtak. Az újságírók erre testületileg kimondták a sztrájkot és csütörtök délelőtt abbahagyták a munkát. Pénteken reggel a lapok már csak két oldalon jelentek meg. Megjelenésüket az újságírók csupán azért biztosították, hogy a sztrájkot bejelenthessék a közönségnek. A kiadók és az újságírók között még nem indultak meg az egyezkedő tárgyalások.

— **Elsőrendű tűzifák,** legjobb porosz szalon kőszén és gázkoks házhoz szállítva, legolcsóbban kapható Schwarz Testvéreknél Novisad, Háltér 11. sz. 1—0 2018.

— **Az adótartozás biztosítása Adán.** Grünwald Andor adai kereskedő néhány héttel ezelőtt 750.000 dinár passzívával csődöt jelentett be és azután megszökött. Grünwaldnak: 50.000 dinár adótartozása is volt ezt akarta különös módon biztosítani, Jakovlyevics Áron adai közséji jegyző. Néhány nappal ezelőtt rendőri segédlettel felbontotta a Grünwald üzletén elhelyezett bírói pecsétet, az ajtót kinyitotta és az üzletben talált árukat a községházra szállította az adó biztosítására. Mikor erről értesült dr. Holló Oszkár adai ügyvéd, csődötmegebiztos, azonnal jelentette a subotícai törvényszéknek, ahonnan ma száll ki a vizsgálóbizottság.

— **Javult Blaha Lujza állapota.** Blaha Lujza állapotában javulás állott be. Dr. Biró Gyula orvostanár kijelentése szerint, amennyiben a javulás tartós lesz, remélni lehet, hogy az agg művésznő teljesen felgyógyul betegségéből.

— **Mennyi leprás van Európában?** Párisból jelentik. A leprás megbetegedések száma Európában az 1924. évben ötvenhat volt. Ebből Esztországra 13, Lettországra 16, Görögországra 21 és Franciaországra 6 esik.

TÖRVÉNYSZÉK

(S) **Felmentették a felségsértés vádjától.** A noviszádi büntető törvényszék tegnap vonta felelőségre Kuntics Sándor 47 éves zombori vendéglőst felségsértés büntetése miatt, amelyet 1925. március havában követett volna el Somborban. Ugyanez alkalommal Kuntich a szerbeket is szidta volna, akiket „vad rácnak” nevezett. A tegnapi tárgyaláson Zidarovics Viktoria koronatanu visszavonta a vizsgálóbíró előtt tett vallomását, a többi tanu pedig ugyancsak azt vallotta, hogy Zidarovics Viktoriától hallották, miszerint Kuntics felségsértést követett volna el. A bíróság a tárgyaláson elhangzott vallomások alapján felmentette a vádlottat, aki március 20-ika óta vizsgálati fogságban van és elrendelte azonnali szabadlábrahelyezését.

SPORT

Ma délután

NAK—Juda Makkabi

Az előre nem számított akadályok miatt, a Juda Makkabi csapatának az őszi szezonban még három mérkőzést kell lejátszani. Ma délután a NAK-kal játszik. 22-én a Rádnicski ellen játsza le a zászlószentelési ünnepségek miatt elhalasztott mérkőzését, december elsején pedig a sabáci Macsva ellen áll ki. Ha az egyesület minden erejét latba vetve erős csapatot tud kiállítani, és ha mérkőzéseiben a szerencse is mellé áll, nagy meglepetéseket okozhat a bajnoki tabellán. A hármas feladat egyik legnehezebb próbáját ma állja ki a csapat, mert a NAK még tartalékos felállítással is kemény ellenfél. Két-három gólkülömbőségű NAK győzelem a valószínű. A főmérkőzés előtt az ifjúsági illetve a második csapatok mérkőznek.

A Rádnicski vezetősége felkéri összes játékosait, hogy ma 9 órakor okvetlenül jelenjenek meg a pályán.

Mozgalmass lesz a november hónap. A bajnokcsapat multheti kétnapos szereplését még ebben a hónapban újabb szenzációk követik. November 26-án a Teplici FC európai hírű csapata játszik a NAK—OSKV kombinált csapata ellen, három nappal később pedig 29-én Beograd—Novisad válogatottjai játszanak Novisadon.

A novisadi kerület az Elite kávéház épületében, Wilson tér, külön helyiséget bérelt.

Megmozdult az aiszösvetség és Mács-vát 2 hétre eltiltotta a nyilvános szerepléstől, igazolatlanul szereplő játékosát pedig 1 hónapra tiltotta el a játéktól. Hátra van még a megóvott bajnoki mérkőzések sorsának elintézése.

Zongorák

és Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17. Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel-és külföldi quinttiszta hurokban Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLLAL

Lawn tennis rakettek eladása és rakett javítás.

Eladó

- 1 fényezett szekrény
- 2 ágy részére három részes matracz
- 5 ágy párna
- 1 dupla gyermekágy

Cim a kiadóhivatalban

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR

Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat